



**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-280/17-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Mateřská škola Ústí nad Orlicí, Knapovec 8
Sídlo	Knapovec 8, 562 01 Ústí nad Orlicí
E-mail právnické osoby	skolka.knapovec@tiscali.cz
IČ	75017636
Identifikátor	600103323
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ivanka Dobroucká
Zřizovatel	město Ústí nad Orlicí
Místo inspekční činnosti	Knapovec 8, 562 01 Ústí nad Orlicí
Termín inspekční činnosti	3. – 5. duben 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou, hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále ŠVP PV) a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Mateřská škola Ústí nad Orlicí, Knapovec 8 (dále škola) vykonává činnost mateřské školy s celodenním provozem (6:30–16:00 h) a školní jídelny, která zajišťuje stravování dětem a svým zaměstnancům. Škola je jedinou vzdělávací institucí v obci a její nabídky využívají děti místní a z blízkého okolí (Dolní a Horní Houzovec, Ústí nad Orlicí). Umístění školy v klidném prostředí nabízí dostatek příležitostí k obohacení vzdělávání o přírodovědné a zdraví prospěšné aktivity, přispívá také k navazování úzkých kontaktů dětí s místními obyvateli a jejich seznamování s kulturními tradicemi a životem v obci.

Kapacita jednotřídní školy (25 míst) nebyla v posledních dvou letech zcela využita, pro aktuální školní rok bylo k předškolnímu vzdělávání přijato 20 dětí. Z jejich celkového počtu byly tři v posledním roce před vstupem do základní školy, jedno z nich s odkladem povinné školní docházky a jedno dítě mladší tří let. Úplata za předškolní vzdělávání byla stanovena ve výši 350 Kč měsíčně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry, které škola stanovila ke svému dalšímu rozvoji, byly spojené zejména s obnovou materiálního vybavení, zkvalitňováním vzdělávání a navazováním vztahů s dalšími partnery. Ředitelka školy vnitřními dokumenty vymezila kompetence jednotlivých pracovníků, stanovila pravidla organizace vzdělávání i provozu školy. Dlouholeté zkušenosti v řízení jí napomáhají operativně řešit vzniklé situace, plánovat postupné změny v delším časovém horizontu i reagovat na aktuální potřeby rodičů. Vzájemnou informovanost všech zúčastněných postavila především na každodenním kontaktu, osobním přístupem vytvořila příznivou atmosféru na pracovišti, která se promítá směrem k dětem i všem ostatním, kteří se školou pravidelně přicházejí do kontaktu. Dobré vztahy přispívají i k aktivnímu zapojení zaměstnanců do akcí organizovaných pro školu i veřejnost. Kvalita ŠVP PV se od minulé inspekční činnosti výrazně zvýšila a dokument nyní vychází z podmínek školy, odráží stěžejní vzdělávací záměry a kromě ostatních oblastí obsahuje i pravidla pro její hodnocení. Ředitelka školy využívá ke zvyšování úrovně většiny oblastí běžný kontrolní systém, hospitace i neformální zpětnou vazbu spočívající ve vzájemné diskusi. Další evaluační nástroje, přestože jsou v hodnoticím systému vhodně nastaveny, přinášejí pouze omezené množství informací. Vedení školy je využívá k postupnému zlepšování, přetrvávají však oblasti, u nichž se dlouhodobě nedaří nalézt účinné cesty k přijetí potřebných opatření.

Pedagogický sbor je dlouhodobě stálý, spolu s ředitelkou školy o děti pečuje kvalifikovaná učitelka, jejíž úvazek je v současné době vzhledem k počtu dětí mírně zkrácen. Přestože nastavení přímé pedagogické činnosti neumožňuje překrývání vyučujících v době pobytu venku, operativním přizpůsobením se jim daří zajišťovat sportovní, kulturní i další akce náročnější na organizaci a naplňovat tak cíle stanovené v ŠVP PV. K zabezpečení bezproblémového chodu školy napomáhá i její zřizovatel (město Ústí nad Orlicí), který finančně přispívá na část úvazků provozních pracovníků. Výběr dalšího vzdělávání odpovídá potřebám školy, koresponduje se zájmy učitelek a obě vyučující v uplynulém období navštívily vhodně zaměřené semináře (řízení školy, formy a metody v předškolním vzdělávání, předmatematická, sociální gramotnost aj.). Pedagogická rada se schází méně často a jejím prostřednictvím jsou řešeny především organizační záležitosti. Dílčí pedagogická diskuse však odráží snahu o postupné zkvalitňování vzdělávacího procesu a uplatňování nově získaných poznatků v jeho průběhu.

Pro zajištění vzdělávání má škola dobré materiální podmínky a jejich úroveň je rovněž projevem zájmu i vstřícnosti zřizovatele. Uplynulé období bylo např. spojeno s celkovou revitalizací budovy, rekonstrukcí topného systému či výměnou podlahových krytin ve třídě. Postupně je pořizován dětský nábytek, který respektuje záměry ŠVP PV a zohledňuje antropometrické potřeby dětí. Členité prostory využívané ke vzdělávání jsou světlé, vzdušné a čisté, příznivý dojem podporuje také výzdoba tvořená z dětských prací. Pozitivním zjištěním také je, že obměna vnitřního vybavení výraznou měrou přispěla ke zvýšení bezpečnosti prostředí. Změna uspořádání třídy poskytla prostor k pohybovým činnostem dětí, pro jejichž realizaci mají i dostatečné množství volně dostupných tělovýchovných pomůcek. Rovněž pro herní aktivity a vzdělávací činnosti je škola vybavena různorodými hračkami a didaktickými pomůckami, méně příležitostí mají děti pouze k rozvoji přírodovědné gramotnosti (přímé pozorování, pokusy a experimenty). Podpora zdraví se odráží i v možnostech k jejich přirozenému pohybu na přilehlé školní zahradě, nedalekém veřejném hřišti a při vycházkách do okolí, které poskytuje řadu možností i k naplňování záměrů v oblasti environmentální výchovy. Zdravý životní styl se promítá též do skladby jídelníčku, který počítá s dostatkem ovoce, zeleniny i luštěnin aj. Nabídku nápojů mají děti k dispozici od časných ranních hodin a samostatně ji během dne využívají.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací obsah ŠVP PV nabízí standardní okruh činností, které doplňují tradiční kulturní akce a společenské události. Zaměřuje svou pozornost na rozvoj předmatematických, předčtenářských a komunikačních dovedností dětí s cílem zajištění dobrých výsledků při přechodu do vyššího stupně vzdělávání. Nabídka školy je obohacena o kroužek angličtiny, který je veden externím lektorem a za úplatu. Jeho konání v době odpoledních činností ve třídě však není zcela optimální, protože dochází k omezování herních a vzdělávacích aktivit ostatních dětí. V rámci podpory zdraví škola pravidelně zařazuje do vzdělávání např. rozmanité pohybové činnosti a předplavecký výcvik. Pozornost věnuje též bezpečnosti dětí, průběžně je v souvislosti s různými tématy seznamuje s možnými riziky a předchází tak případným úrazům. Integrované bloky respektují jednotlivé vzdělávací oblasti a jejich následné rozpracování bylo v uplynulém období předmětem diskuse pedagogů. Plánování vzdělávací nabídky je nyní systematické a přináší pestrou škálu činností. Méně se jejím prostřednictvím daří zohledňovat individuální potřeby dětí, věkovou různorodost skupiny, hledat způsoby k provázání činností a uplatňovat práci v malých skupinách či ve dvojicích.

Vzdělávací nabídka ve sledované výuce navazovala na dříve získané znalosti a dovednosti dětí a korespondovala s probíraným tématem. Aktivity připravené k individuálnímu rozvoji byly vhodně zařazovány od ranních hodin, zpravidla byly spojeny s výtvarnými a pracovními činnostmi, které směřovaly k procvičování jemné motoriky ruky, upevňování pracovních návyků a samostatnosti. Nabídka rovněž sledovala získávání základních předmatematických dovedností, k jejichž podpoře byly využity zejména hračky a pomůcky manipulačního charakteru. Výběr aktivit k rozvoji myšlenkových operací a intelektu byl spíše střídavý, také možnosti k hledání různých variant řešení nebo k vyhledávání informací byly omezené. Minimálně byly též zařazovány prvky experimentování a objevování. Aktivity si děti vybíraly podle své volby, k úspěšnému zvládnutí úkolů jim napomáhal laskavý přístup vyučujících. Pravidelně zařazované pohybové a hudební aktivity byly vhodně motivovány, jejich spojení se zpěvem a preventivním logopedickým cvičením rozvíjelo rytmické cítění, sluchové vnímání a komunikační dovednosti dětí. Řízené didakticky zacílené činnosti byly realizovány frontální formou, a přestože po většinu času

počítaly s častým střídáním a aktivní účastí dětí, nedařilo se je všechny plně zaujmout. Částečně uplatněná diferenciacce ve dvou skupinách nepřispěla ke splnění vzdělávacích záměrů, neboť činnosti nebyly dobře zvládnuty organizačně. Vhodně byl naopak osobním zájmům a fyziologickým potřebám dětí přizpůsoben odpolední odpočinek.

Spontánní činnosti si děti volily podle svého výběru a využívaly přirozenou nabídku třídy i tu cíleně připravenou k podpoře jejich znalostí, logického myšlení, motorických aj. Hračky manipulačního charakteru jim napomáhaly k rozvoji zručnosti a koordinace pohybů. Prostřednictvím námětových her se dětem dařilo získávat zkušenosti v oblasti vzájemných vztahů, kooperativních a komunikačních dovedností. Vhodnou formou byly vedeny k šetrnému zacházení s hračkami a pomůckami i k respektování pravidel pro jejich uložení. Aktivní účast vyučujících přispívala k uspokojení jejich herních potřeb, umožňovala nejmladším dětem postupné navazování sociálních vazeb s ostatními i získávání nových dovedností a znalostí. Pro realizaci spontánních aktivit však děti neměly dostatek času, neboť pevná organizace vzdělávání (včetně podávání dopolední přesnídávky) jim neumožňovala je vždy dokončit či opakovat podle svého zájmu. Stravování dětí ale probíhalo s důrazem na posilování jejich kulturních a společenských návyků a dovedností. Připravené pokrmy byly vždy esteticky upraveny a děti měly převážně možnost výběru. Vedeny byly k samostatnosti, používání příboru, udržování čistoty i vhodnému chování při stolování.

Uplatněný pedagogický styl se vyznačoval podporou a vstřícností, v průběhu sledovaných činností byla řada momentů, kdy se vyučujícím dařilo vytvářet bezpečné a emočně vstřícné sociální prostředí. Mezi dětmi však vznikala řada konfliktů, často využívaly své převahy ve vztahu ke slabším, méně vhodně se chovaly i k vyučujícím. Nastavená pravidla soužití nebyla účinná, neboť děti pouze částečně respektovaly hranice v mezilidském chování, přestože měly představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a co je s nimi v rozporu. Hodnocení ze strany pedagogů děti pozitivně motivovalo, převažovalo ale paušální uplatnění pochvaly. Chyběla odpovídající zpětná vazba k negativním projevům chování, řešení konfliktních situací prostřednictvím společného hledání kompromisů, posilování odpovědnosti a vzájemné soudržnosti. Nízká úroveň sociálních dovedností dětí školu provází dlouhodobě, neboť byla zjištěna již při dvou předchozích inspekcích a stále přetrvává.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Informace o výsledcích dětí ve vyšším stupni vzdělávání škola získává zejména od rodičů, s nimiž je v kontaktu i po odchodu dětí do první třídy. Užší spolupráce s některou ze základních škol v okolí není dlouhodobě navázána. Sledování úrovně znalostí a dovedností dětí bylo v uplynulém období předmětem diskuse pedagogů a kvalita nově zavedených forem pedagogické diagnostiky se od minulé inspekční činnosti zvýšila. Přestože jsou již zjištěné informace poměrně vypovídající, obsahují dosud jen ojediněle závěry potřebné pro přizpůsobení obsahu výuky a vzdělávacích postupů. Dítěti s odkladem povinné školní docházky byl pro letošní školní rok zpracován spíše obecně pojatý podpůrný plán a rovněž v tomto případě bylo méně zřejmé cílené využití získaných údajů ve vzdělávacím procesu. Péče o děti s narušenou komunikační schopností je dlouhodobě kvalitní a přináší dobré výsledky. Ve škole pracuje učitelka s požadovaným vzděláním, která v součinnosti s logopedem zajišťuje depistáž a doporučuje rodičům návštěvu odborného pracoviště. Cíleně pracuje s dětmi v malých skupinách a obě vyučující pravidelně zařazují do vzdělávací nabídky logopedické chvílky i řadu dalších aktivit příznivě ovlivňujících komunikační dovednosti dětí.

Výsledky vzdělávání korespondují s vytvořenými podmínkami, uplatňovanými pedagogickými přístupy i věkovými a individuálními odlišnostmi dětí. Pedagogický styl přispívá k otevřené komunikaci mezi nimi i dospělými, napomáhá k uplatnění nabyté slovní zásoby a rozšiřování vyjadřovacích schopností v dalších rovinách. Přiměřené znalosti dětí prokazují v oblasti světa lidí, přírody, techniky i matematiky. Fyzickou zdatnost projevují zejména při zařazovaných pohybových aktivitách a pobytu venku. Nejstarší děti se samostatně dokáží podepsat a některé z nich mají zafixováno správné držení psacího náčiní. Kompetence sociální a personální, činnostní a občanské se škole daří rozvíjet částečně. Děti umí pozdravit, požádat či poděkovat, ne vždy však respektují základní společenská pravidla a lidské hodnoty. Lepších výsledků dosahují při stolování. Jsou již samostatnější v sebeobsluze a volbě množství jídla, udržují čistotu a většina z nich používá příbor. Kompetence k řešení problémů děti uplatňují zejména při herních aktivitách a těch připravovaných k jejich individuálnímu rozvoji, neboť plně organizované činnosti dosud zcela nepočítají se samostatným rozhodováním a odpovědností za svá rozhodnutí.

Škola zajišťuje při přijímání dětí ke vzdělávání rovný přístup, o průběhu a výsledcích vzdělávání zákonné zástupce informuje zejména při každodenním osobním kontaktu, prostřednictvím třídních schůzek a během společných akcí, které organizuje. Rodiče se ochotně zapojují do jejich realizace, přispívají škole drobnými věcnými dary i výraznější pomocí spočívající např. v zajištění dopravy na školní výlety či předplavecký výcvik. Kulturní vystoupení a další aktivity pořádá též ve spolupráci s místními organizacemi a zřizovatelem, čímž obohacuje vzdělávání a posiluje povědomí dětí o místě, kde žijí.

Závěry

Hodnocení vývoje

- zkvalitněny byly materiální podmínky, což přispělo ke zvýšení bezpečnosti prostředí i rozšíření vzdělávacích příležitostí,
- vzrostla úroveň ŠVP PV i rozpracování vzdělávacího obsahu do vzdělávací nabídky,
- škola dlouhodobě dosahuje v některých oblastech dobrých výsledků, úroveň dalších postupně zvyšuje, přetrvávají však i nepříznivá zjištění.

Silné stránky

- přínosná spolupráce se zřizovatelem pozitivně ovlivňující chod školy,
- otevřenost a vstřícnost všech pracovníků promítající se do dobrých vzájemných vztahů s rodiči,
- zájem celého kolektivu o život školy odrážející se v jejich aktivním zapojení do různorodých akcí,
- zajištění péče o narušenou komunikační schopnost dětí a dobré výsledky v této oblasti.

Slabé stránky

- méně efektivní nastavení hodnoticích mechanismů zejména v oblasti organizace, individualizace, některých podmínek a výsledků vzdělávání,
- formální pojetí pedagogické diagnostiky neobsahující závěry pro další výchovné a vzdělávací působení,
- dlouhodobě nepříznivé výsledky v oblasti sociálních dovedností dětí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- pracovat na zvýšení kvality, účinnosti a šíři evaluačních nástrojů,
- zaměřit pozornost na sociální dovednosti dětí, důsledně dbát na dialog mezi nimi, uzavírání kompromisů, sebehodnocení i vzájemné vrstevnické hodnocení,
- využívat diagnostické aktivity k průběžnému formulování závěrů pro volbu vzdělávacích strategií a na jejich základě diferencovat nabídku činností,
- provázat vhodnou změnou organizace všechny činnosti v dopoledním vzdělávacím bloku, uplatňovat co nejčastěji práci dětí v malých skupinách a ve dvojicích,
- rozšířit vzdělávací nabídku k podpoře přírodovědné gramotnosti, experimentování a objevování,
- upravit organizaci kroužku anglického jazyka v souladu s potřebami všech dětí,
- navázat přínosnou spolupráci s některou ze základních škol v okolí,
- vyhledávat k výše uvedeným oblastem různé formy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a získané znalosti uplatňovat v praxi.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina mateřské školy s účinností od 1. listopadu 2009
2. Rozhodnutí o zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 7. března 2008, čj. SpKrÚ 9852/2008 OŠMS
3. Jmenování do funkce ředitelky školy s účinností od 1. ledna 2003, 1. července 2004 (na dobu určitou) včetně dodatku č. 1 ze dne 21. května 2009 (na dobu neurčitou)
4. Potvrzení ve funkci ředitelky školy s účinností od 1. srpna 2012
5. Školní matrika – školní rok 2016/2017
6. Rozhodnutí o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání – školní rok 2016/2017
7. Hodnocení individuálních výsledků vzdělávání (diagnostické záznamy a portfolia dětí) – školní rok 2016/2017
8. Třídní knihy – školní rok 2015/2016 a 2016/2017
9. Přehled docházky – školní rok 2015/2016 a 2016/2017
10. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *Se sluníčkem, pastelkami, poznáváme naši Zemi* platný od 29. srpna 2014
11. Školní řád s účinností od 1. března 2017
12. Organizační řád ze dne 2. března 2012
13. Dokumentace k zajištění bezpečnosti dětí – školní rok 2016/2017 (včetně knihy úrazů vedené od 1. září 2009)
14. Doklady o dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
15. Plán dalšího vzdělávání – školní rok 2016/2017
16. Rozpis přímé pedagogické činnosti – školní rok 2016/2017
17. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní rok 2015/2016 a 2016/2017
18. Hodnotící dokumentace školy – školní rok 2015/2016
19. Doklady vztahující se ke školnímu stravování – školní rok 2016/2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ivana Bečková, školní inspektorka

Mgr. Ivana Bečková v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 18. dubna 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ivanka Dobroucká, ředitelka školy

Ivanka Dobroucká v. r.

V Knapovci 20. dubna 2017